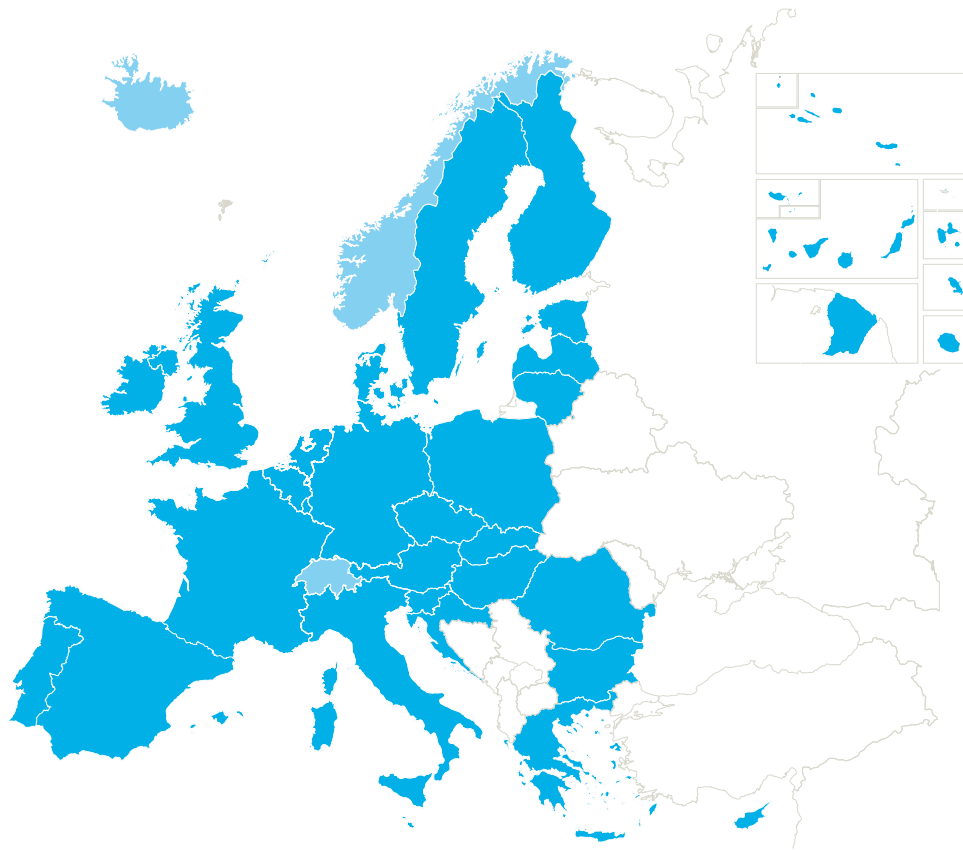

Европейска
комисия

Вашата Европа, Вашите права

Практическо ръководство
за граждани и предприятия
относно техните права и
възможности в рамките на
единния пазар на ЕС

ЗНАЙТЕ ПРАВАТА СИ И

ГИ ИЗПОЛЗВАЙТЕ!

На безплатния телефон
00 800 6 7 8 9 10 11(*)

По имейл или като посетите
Вашия местен информацио-
нен център Europe Direct
<http://europedirect.europa.eu>

Намерете практическа
информация относно Вашите
права и възможности в ЕС
<http://europa.eu/youreurope>

(*) Някои мобилни оператори
не разрешават достъп до
номера, започващи с 00 800,
или могат да таксуват тези
обаждания.

Съдържание

Въведение	5
1. Търсене на работа в чужбина	6
2. Получаване на обезщетения за безработица в чужбина	7
3. Признаване на Вашите професионални квалификации	8
4. Плащане на данъци	9
5. Достъп до социална сигурност	10
6. Пенсионни права	11
7. Медицинска помощ в чужбина	12
8. Учене в чужбина	13
9. Онлайн пазаруване	14
10. Покупка или продажба на автомобил	15
11. Права на пътниците	16
12. По-евтини обаждания от мобилен телефон	17
13. Плащания, кредити и инвестиции	18
14. Учредяване и разрастване на предприятие	19
15. Финансиране на Вашия бизнес	20
16. Покупка и продажба на стоки	21
17. Предоставяне на услуги в чужбина	22
18. Плащане на корпоративни данъци	23
19. Защита на Вашата интелектуална собственост	24
20. Конкурси за възлагане на обществени поръчки	25
Защита на Вашите права и търсене на обезщетение	26

Въведение

В тази книжка са представени Вашите права и възможности в рамките на единния пазар на ЕС. Управлявате МСП? Тази книжка може да Ви помогне да намерите източници на финансиране, да стъпите на нови пазари или да се справите с бюрократични формалности. А може би сте студент, потребител, работник или търсите работа? В тази книжка ще намерите съвети за работата, пътуването и ученето в ЕС. С каквото и да се занимавате, на единния пазар на ЕС съществуват предимства и възможности за Вас.

Единният пазар промени начина, по който европейците работят, учат, продават и купуват на територията на континента. В миналото кратко пътуване до съседна страна не беше нещо лесно – то най-вероятно щеше да започне в обменно бюро, евентуално посещение на лекар и болница щеше да е свързано с попълването на множество формуляри и щеше да Ви се наложи да платите мито дори за най-дребния сувенир. И ако откриехте проблем с този сувенир, след като сте се върнали вкъщи, щеше да бъде немислимо да искате да Ви върнат парите. Нито пък можеше да сте напълно сигурен, че е безопасно, защото стандартите в Европа се различаваха.

А ако имахте бизнес по онова време, бюрокрацията, свързана с извършването на търговска дейност или предоставянето на услуги в друга страна от ЕС, щеше да е една от основните пречки пред плановите Ви за навлизане на чужди пазари.

През последните години бе постигнат значителен напредък. Като физическо лице или предприятие вече се радвате на конкретни ползи благодарение на единния пазар на ЕС. Имате достъп до повече, по-качествени и по-евтини стоки и услуги. Във всяка

страна се ползвате от еднакво високо ниво на защита на потребителите и предприятията. И можете да създадете фирма, да продавате продуктите си и да извършвате стопанска дейност на пазар от 500 милиона души в целия ЕС.

С помощта на това ръководство ще научите за множеството възможности, които единният пазар предлага, и как най-добре да се възползвате от тях. В някои области важат сходни правила дори извън ЕС (Исландия, Лихтенщайн, Норвегия и Швейцария).

В книжката е отразено положението през октомври 2014 г. Въпреки че много бариери са премахнати, единният пазар е европейски проект в развитие и пред Вас ще се отворят още повече възможности в бъдеще. За актуална информация, моля, вижте интернет връзките в края на всяка страница.

А ако се окажете в ситуация, при която правата Ви не се спазват, или просто се нуждаете от съвет, има много служби на ЕС, които могат да Ви помогнат да намерите решение или да получите обезщетение – информация за тях ще намерите в края на това ръководство.

1. Търсене на работа в чужбина

Като гражданин на ЕС имате право да работите в друга страна от Съюза без разрешително за работа.

РАВНО ТРЕТИРАНЕ

Когато търсите работа в чужбина, Вие имате същите права като гражданите на съответната страна по отношение на достъпа до работа (с изключение на някои длъжности в публичния сектор, които включват упражняване на правомощия, свързани с публичната власт, и опазване на общите държавни интереси), помощта от службите по заетост и финансовата подкрепа за намиране на работа.

За някои видове финансова подкрепа за намиране на работа е необходимо да сте установили истинска връзка с местния пазар на труда.

СВОБОДНИ РАБОТНИ МЕСТА В ЕВРОПА

Можете да намерите обяви за работа в други страни от ЕС на уебсайта EURES (европейски служби по заетостта): <http://ec.europa.eu/eures>

Възможно е в някои страни от ЕС гражданите на Хърватия все още да се нуждаят от разрешително за работа, за да бъдат наети там. Всички ограничения ще бъдат премахнати най-късно до края на 2020 г.

ТОВА МОЖЕ ДА СТЕ ВИЕ

Можете да получите подкрепа, когато търсите работа в чужбина

Валдис е латвиец, но се е преместил във Финландия, за да търси работа. Като гражданин на ЕС има право на пълен достъп до местното бюро по труда и може да се обърне към неговите служители за помощ при търсенето на свободни работни места. Той научава, че бюрото организира еднодневно обучение за съставяне на ефективна автобиография с цел увеличаване на шансовете за достигане до интервю. Кандидатства за обучението и има право да участва в него при същите условия като финландските граждани.

По-късно той започва да изпраща автобиографията си до потенциални работодатели, отива на две интервюта, но не получава работата.

Средствата му са на привършване, затова кандидатства за специална помощ, чиято цел е да се улесни достъпът на хората, които търсят работа, до пазара на труда.

Преди обаче да решат дали да му предоставят помощ, финландските власти могат да проучат дали съответният гражданин на ЕС е установил истинска връзка с местния пазар на труда.

Тяхната оценка на квалификацията на Валдис, продължителността на неговия престой и усилията му за намиране на работа е положителна и те решават да му отпуснат помощта.

Имате нужда от
помощ?
От повече
информация?

2. Получаване на обезщетения за безработица в чужбина

Ако сте безработен, можете да получите помощ за намиране на работа в друга страна от ЕС.

ТЪРСЕНЕ НА РАБОТА В ЧУЖБИНА

Ако получавате обезщетения за безработица, можете да отидете в друга страна от ЕС, за да търсите работа, и да продължите да получавате тези обезщетения обикновено в продължение на 3 месеца с възможност за удължаване до 6 месеца. За целта трябва да подадете заявление за разрешение до Вашето бюро по труда (като използвате формуляр U2 или бивш формуляр E 303).

Обикновено първо трябва да сте били регистрирани в бюро по труда в страната, където сте загубили работата си, в продължение на поне 4 седмици.

ФОРМАЛНОСТИ В ПРИЕМАЩАТА СТРАНА

За да избегнете прекъсване в изплащането на обезщетенията ви, трябва да представите разрешението и да се регистрирате като търсещ работа в местно бюро по труда на националната служба по заетостта в рамките на 7 дена от напускането на страната, в която сте загубили работата си. Ако се регистрирате по-късно, обезщетенията ще Ви бъдат изплащани само от датата на регистрацията нататък.

След това ще имате достъп до местните услуги за подпомагане на търсещите работа и ще трябва да спазвате задълженията и процедурите за контрол на местната служба по заетостта.

АКО НЕ НАМЕРИТЕ РАБОТА

Ако не успеете да си намерите работа в рамките на 3-те месеца, обхванати от Вашето разрешение, можете да подадете заявление за удължаване на срока с 3 месеца. Трябва да направите това, преди да изтече срокът на разрешението, в националната служба по заетостта в страната, където сте загубили работата си, а не в приемащата страна.

Ако искате да запазите правото си на обезщетения за безработица за по-дълъг период, трябва да се върнете в страната, където сте загубили работата си, в рамките на срока, посочен във Вашето разрешение.

ТОВА МОЖЕ ДА СТЕ ВИЕ

Не забравяйте да подадете заявление за удължаване на срока навреме

Жоао от Португалия отива в Унгария, като взема със себе си формуляр U2 (бивш E 303), за да може да продължи да получава обезщетения за безработица по време на своя престой в продължение на 3 месеца. Но той остава по-дълго.

Когато Жоао се завръща в Португалия, той губи правото си на обезщетения за безработица. За да избегнете това, винаги трябва да подавате заявление за удължаване на срока във Вашата национална служба по заетостта, преди да изтече 3-месечният период на разрешението.

Имате нужда от помощ?
От повече информация?

3. Признаване на Вашите професионални квалификации

Като гражданин на ЕС имате право да упражнявате професията си в друга страна от Съюза.

ПРИЗНАВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИИ

Ако професията Ви не е регулирана в приемащата страна, можете да я упражнявате там при същите условия като гражданите на тази държава дори без официално удостоверение за признаване на квалификациите ви.

Ако професията Ви е регулирана в приемащата страна, може да се наложи квалификациите Ви да бъдат официално признати там.

Ако професията Ви е регулирана там, но не е регулирана в собствената Ви страна, може да се наложи да докажете, че сте практикували във Вашата страна в продължение на поне 2 от последните 10 години.

Можете да научите какви правила се прилагат за Вашата професия и да намерите координати за връзка с националните органи за контакт в нашата база данни (http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof).

ЗАВЕРЕНИ КОПИЯ НА ДОКУМЕНТИ

Когато подавате заявление, съответните органи могат да поискат да представите заверени копия/преводи на документи, например на удостоверенията, доказващи Вашите квалификации. Ако искате да работите като архитект, зъболекар, лекар, акушерка, медицинска сестра, фармацевт или ветеринар,

приемащата страна може да изиска удостоверение за квалификациите ви, издадено от отговорния орган във Вашата страна, в което се посочва, че сте покрили минималните европейски изисквания за обучение за тази професия.

ТОВА МОЖЕ ДА СТЕ ВИЕ

Запознайте се с условията, преди да започнете работа!

Мойца, медицинска сестра с общ профил, завършила в Словения, иска да работи в Мюнхен, Германия. Това би трябвало да е лесно, защото квалификациите на медицински сестри с общ профил се признават автоматично. Мойца обаче не знае къде да подаде заявление за признаване на словенските и квалификации.

Тя се свързва с немския национален орган за контакт относно признаването на професионални квалификации, който ѝ дава адреса на отговорния орган в Бавария. Органът за контакт също така ѝ помага при уреждането на необходимите административни формалности.

Имате нужда от
помощ?
От повече
информация?

4. Плащане на данъци

Ако се преместите в друга държава е възможно да имате данъчни задължения както в страната си на произход, така и в новата страна.

НЯМА ОБЩОЕВРОПЕЙСКИ ПРАВИЛА

Не съществува общоевропейски закон, определящ по какъв начин гражданите на ЕС, които живеят и работят в друга страна от Съюза, се облагат с данък върху своя трудов доход. Вместо това се прилагат съответните национални закони и спогодбите за избягване на двойното данъчно облагане между отделните държави.

РАВНО ТРЕТИРАНЕ

За целите на данъчното облагане към Вас не следва да се отнасят по различен начин, отколкото към гражданите на приемащата държава, ако сте в подобно на тяхното положение. Освен това е редно да получите същите данъчни облекчения за плащания (например ипотека) и доход, получен във Вашата родна страна, все едно че сте извършили плащанията или сте получили дохода в приемащата страна.

ДАНЪК ВЪРХУ ДОХОДА

Страната, в която работите, обикновено облага с данък дохода, който получавате на нейна територия. Ако живеете в страна, различна от страната, в която работите, страната, в която живеете, също може да обложи с данък дохода, получен в страната, където работите.

За щастие повечето страни са сключили международни споразумения за избягване на двойното данъчно облагане. По силата на тези споразумения обикновено данъчните служби в страната, в която живеете,

припадат данъка, който сте заплатили в друга страна, от размера на дължимия в тази страна данък.

МЕСТОЖИТЕЛСТВО ЗА ДАНЪЧНИ ЦЕЛИ

Ако прекарвате повече от 6 месеца годишно в друга страна от ЕС, възможно е властите там да Ви смятат за местно лице за данъчни цели. В такъв случай тази държава може да има право да наложи данък върху общия Ви доход от всички страни по света.

Ако прекарвате по-малко от 6 месеца годишно в друга страна, обикновено оставате местно лице за данъчни цели в своята страна (страната, в която живеете през по-голямата част от годината). В този случай ще трябва да плащате данък в приемащата страна само върху получените там доходи.

ТОВА МОЖЕ ДА СТЕ ВИЕ

Възможно е да имате право на данъчни облекчения в страната, в която работите дори за вноски в чуждестранни пенсионни фондове

Свен, шведски гражданин, който работи и живее в Дания, продължава да плаща вноски в шведски пенсионен фонд по силата на договор, който той е сключил преди идването си в Дания.

Дания трябва да позволи на Свен да ползва данъчно облекчение за налагания от нея данък върху неговата заплата, защото подобни облекчения съществуват за вноски, плащани в датски пенсионни фондове.

Имате нужда от помощ?
От повече информация?

5. Достъп до социална сигурност

В рамките на ЕС плащате вноски за социално осигуряване само в една страна по едно и също време дори ако работите в повече от една страна. По принцип също така ще получавате обезщетения само от тази страна.

КОЯ СТРАНА ОТГОВАРЯ ЗА ВАШЕТО

СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

По правило за Вас е в сила законодателството на страната, в която работите като наето или самостоятелно заето лице, и това е страната, в която трябва да плащате вноски. Няма значение къде живеете или къде е установен Вашият работодател.

Страната, в която работите, отговаря за Вашето социално осигуряване дори ако пътувате до работното си място най-малко веднъж седмично от друга страна от ЕС.

Ако загубите работата си, трябва да се регистрирате в бюро по труда и да подадете заявление за обезщетение за безработица в страната, в която сте работили последно, или в страната Ви на пребиваване, ако сте пътували редовно до работното си място в друга страна.

КОМАНДИРОВКИ В ЧУЖБИНА

С цел избягване на чести промени във Вашето социално осигуряване съществуват изключения за случаите, когато сте командирован от Вашия работодател — тогава оставате осигурен в страната, от която сте изпратен, в продължение на максимум 2 години.

ТОВА МОЖЕ ДА СТЕ ВИЕ

Вашето социално осигуряване не се променя, ако Ви командирова в друга страна от ЕС

Карел притежава компанията за бояджийски услуги Rainbow в Чешката република и има поръчка за работа в Люксембург за 2 месеца. Компанията изпраща там шест бояджии.

Ако всички условия по командироването са изпълнени, по време на работата им в Люксембург за тях все още ще важи чешкото законодателство за социална сигурност.

Rainbow ще остане техен работодател дори ако те временно получават ежедневни нареждания от друга компания на обекта.

АКО СТЕ БЕЗРАБОТЕН

Ако получавате обезщетения за безработица, за Вас е в сила законодателството на страната, която Ви изплаща обезщетенията.

Ако не получавате обезщетения за безработица и не работите, за Вас е в сила законодателството на страната, в която пребивавате.

Имате нужда от
помощ?
От повече
информация?

6. Пенсионни права

Ако сте живели и работили в повече от една страна от ЕС, може да сте натрупали пенсионни права във всяка от тях. Ако отговаряте на националните условия за получаване на пенсия, всяка страна ще Ви изплаща отделна пенсия, пропорционална на броя на годините, през които сте работили там.

ПОДАВАНЕ НА ЗАЯВЛЕНИЕ ЗА ПЕНСИЯ

Трябва да подадете заявление в пенсионния орган в страната, където живеете. Ако никога не сте работили там, свържете се с органа в страната, където сте работили последно. Той ще бъде Вашата „институция за контакт“ и ще се свърже с органите във всички други страни, където сте работили, за да изготви Вашата осигурителна история.

Всяка държава ще провери дали отговаряте на нейните национални изисквания за пенсия за възраст. Тези изисквания, например възраст за пенсиониране и размер на плащаните вноски, се различават в отделните страни, но съгласно правилата на ЕС всяка страна трябва да вземе предвид Вашите периоди на осигуряване в други страни, ако това е необходимо за достигане на минималния брой години, необходимо за получаване на пенсия там.

Всеки национален орган ще Ви уведоми за взетото от него решение относно Вашите пенсионни права. Накрая Вашата институция за контакт ще Ви изпрати обобщение на решенията на съответните държави във връзка с Вашето заявление.

ПЕНСИОНИРАНЕ В ЧУЖБИНА

Вашата пенсия ще Ви бъде изплащана независимо от това къде пребивавате в Европа.

ДРУГИ ПЕНСИИ

По принцип правилата за пенсиите за възраст се прилагат и за пенсиите за инвалидност и пенсиите за преживели съпрузи и сираци.

ТОВА МОЖЕ ДА СТЕ ВИЕ

Проверете какви са пенсионните Ви права във всички страни, в които сте работили

Когато решава да се пенсионира, Регина живее в Германия, затова подава заявление в тамошните органи. Въпреки че е прекарала по-голямата част от трудовия си живот в Германия (25 години), тя е работила и 8 години в Австрия.

Германският пенсионен орган сега (сега нейната институция за контакт) се свързва с австрийския пенсионен орган. Въпреки че в Австрия са необходими минимум 10 години трудов стаж за получаване на право на пенсия, австрийските органи трябва да вземат предвид годините, през които Регина е работила в Германия.

В резултат Австрия ще ѝ плаща пенсия, пропорционална на 8-те години трудов стаж там, а Германия ще ѝ плаща отделна пенсия, пропорционална на 25-те години трудов стаж в Германия.

Имате нужда от помощ?
От повече информация?

7. Медицинска помощ в чужбина

Съгласно законодателството на ЕС можете да потърсите медицинска помощ в друга страна от Съюза и е възможно да имате право на възстановяване на разходите от Вашата здравноосигурителна институция.

МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ ПО ВРЕМЕ НА КРАТКИ ПОСЕЩЕНИЯ

Преди да тръгнете на път, без значение дали отивате на почивка, в командировка или за да учите, трябва да се сдобиете с безплатната Европейска здравноосигурителна карта от институцията, в която плащате задължителни здравни осигуровки.

Картата Ви дава достъп до обществени здравни услуги, ако се разболеете неочаквано или претърпите злополука по време на престоя си в страна от ЕС.

Когато покажете картата си на лекар, зъболекар, в болница или аптека, ще получите необходимата медицинска помощ при същите условия като гражданите на съответната страна.

Дори ако картата не е у Вас, имате право да получите необходимата Ви медицинска помощ. В много от случаите ще имате право на възстановяване на разходите за лечение от здравноосигурителната каса във Вашата страна.

ПЛАНИРАНО МЕДИЦИНСКО ЛЕЧЕНИЕ

Ако имате право на определено лечение във Вашата страна, можете да решите да го получите в друга страна от ЕС и имате право част от разходите или цялата сума за това лечение да бъдат покрити от Вашата здравноосигурителна институция. Възможно е да се наложи да поискате разрешение предварително.

Ако първо поискате разрешение, може да не се наложи да плащате предварително за лечението.

Преди да отидете в другата страна, трябва да проверите във Вашата здравноосигурителна институция какви са финансовите условия, защото може да се прилагат различни процедури и тарифи за възстановяване на разходите.

Разрешение не може да бъде отказано, ако лечението, от което се нуждаете, е обхванато от законодателството на Вашата страна и е възможно да не се проведе навреме там предвид медицинските обстоятелства във Вашия случай.

Когато получавате планирана медицинска помощ в чужбина, трябва да бъдете третирани по същия начин като лицата, обхванати от здравната система на страната, в която се лекувате.

Преди да решите, свържете се с Вашата здравноосигурителна институция или с националния орган за контакт в страната от ЕС, в която желаете да се лекувате, за да получите пълна информация и съвети.

ТОВА МОЖЕ ДА СТЕ ВИЕ

Кирсти от Естония е в Литва за няколко месеца, за да завърши обучението си.

Една вечер тя счулва глезена си във фитнес центъра.

Кирсти получава цялата необходима медицинска помощ в Литва, като просто показва своята Европейска здравноосигурителна карта и лична карта.

Тя се лекува в Литва, все едно че плаща вноски в литовската система, и разходите трябва да ѝ бъдат възстановени там въз основа на приложимата тарифа.

Имате нужда от
помощ?
От повече
информация?

8. Учене в чужбина

Като гражданин на ЕС имате право да учите във всяка страна от ЕС при същите условия като нейните граждани.

ПРИЕМ ВЪВ ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

Условията за прием в отделните страни и университети се различават значително, но независимо от другите условия, не може да Ви бъде отказан достъп до обучение или образование в друга страна от ЕС въз основа на Вашето гражданство.

Възможно е да се изискват познания по езика на съответната държава, затова в някои страни може да поискат от Вас да положите езиков изпит.

ПРИЗНАВАНЕ НА ДИПЛОМИ ЗА

ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ

В ЕС не съществува автоматично признаване на дипломи за висше образование. Ако желаете да учите в друга страна от ЕС, проверете предварително дали Вашата настояща диплома ще бъде призната там и до каква степен.

За въпроси, свързани с признаването на Вашите квалификации при работа в друга страна, вижте глава 3.

ТАКСИ И ФИНАНСОВА ПОМОЩ

Когато отивате в университет в друга страна от ЕС, не могат да Ви бъдат налагани по-високи такси за обучение, отколкото на нейните граждани.

Имате право на същите стипендии за покриване на университетски такси като гражданите на съответната страна, но това не се отнася задължително за стипендиите за издръжка и заемите. Проверете в съответните органи дали можете да получавате или да продължите да получавате стипендия за издръжка от Вашата страна.

Ако като гражданин на ЕС сте живели в друга страна от Съюза законно и непрекъснато в продължение на 5 или повече години, имате право на стипендия за издръжка при същите условия като гражданите на тази страна.

Друг възможен източник на финансиране са стипендиите и заемите, предоставяни по програма „Еразъм+“ на ЕС, ако се интересувате от провеждане на част от Вашето обучение в чужбина.

ТОВА МОЖЕ ДА СТЕ ВИЕ

Имате право на стипендия от дадена страна, след като сте живели там 5 години

Елица е българка и живее в Париж от 12-годишна възраст. Тя иска да учи в университет във Франция, но може да си го позволи само ако получава стипендия.

Тъй като е живяла в страната повече от 5 години, тя всъщност има право да получава същата стипендия за издръжка като френските студенти.

Имате нужда от помощ?
От повече информация?

9. Онлайн пазаруване

Когато пазарувате онлайн в Европа, Вие сте защитен от правото на ЕС.

ВРЪЩАНЕ НА НЕЖЕЛАНИ СТОКИ И ОТКАЗ ОТ УСЛУГИ

В ЕС имате право да се откажете от онлайн покупка в рамките на 14 дни след получаване на стоките или сключване на договор. В рамките на този срок можете да анулирате своята поръчка поради каквато и да е причина – дори ако просто промените решението си.

Продавачът трябва да Ви върне заплатената сума в рамките на 14 дни. Тези средства трябва да включват всички стандартни разходи за доставка, които сте заплатили за получаване на стоката – ще трябва обаче да заплатите разходите за връщане на стоката на продавача.

Правото на отказ не се прилага за някои категории продукти, като например нетрайни храни, резервации за хотел или кола под наем за определени дати, както и онлайн цифрово съдържание, след като веднъж сте започнали изтеглянето му.

ПОПРАВКИ, ЗАМЕНИ, ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ЗАПЛАТЕНИ СУМИ

Когато купувате стока от онлайн продавач в ЕС, разполагате с 2 години, през които можете да поискате тя да бъде поправена или заменена безплатно, ако се окаже, че е дефектна или не отговаря на описанието. Ако тя не може да бъде поправена или заменена в разумен срок или без това да Ви причини неудобство, можете да поискате да Ви върнат заплатената сума или да Ви направят отстъпка от цената.

ОБЕЗЩЕТЕНИЕ ПРИ НЕИЗВЪРШЕНА ДОСТАВКА

Съгласно правилата на ЕС стоките трябва да бъдат доставени в рамките на 30 дни от сключване на договора, освен ако не сте се споразумели другояче с продавача. Ако не получите стоките в рамките на този срок, следва да напомните на продавача и да определите допълнителен разумен срок за доставката. Ако и след изтичане на този срок продавачът все още не Ви е доставил съответния продукт, имате право да анулирате договора и да Ви бъдат възстановени разходите. Ако е от съществено значение определени стоки да бъдат доставени до определена дата, можете да прекратите договора веднага, ако продавачът не ги е доставил в срок.

ТОВА МОЖЕ ДА СТЕ ВИЕ

Стоки, поръчани онлайн, трябва да бъдат доставени в срок от 30 дни, освен ако не е договорено друго

В средата на ноември Андрей от Словакия поръчва кашон вино от Италия за коледното тържество на своето семейство. Коледата обаче идва и си отива, без виното да е пристигнало.

Тъй като стоката не е доставена в рамките на 30 дни, съгласно правилата на ЕС продажбата се анулира автоматично. Андрей има право заплатената сума да му бъде възстановена от продавача.

Имате нужда от
помощ?
От повече
информация?

10. Покупка или продажба на автомобил

Можете да купувате или продавате автомобил във всяка европейска страна и да се възползвате от правилата на ЕС за освобождаване или възстановяване на ДДС.

ПОКУПКА НА АВТОМОБИЛ В ЧУЖБИНА

Ако купувате нов автомобил (на по-малко от 6000 км или по-малко от 6 месеца) в друга страна от ЕС, не трябва да плащате ДДС там, но трябва да регистрирате автомобила и да платите ДДС във Вашата страна.

Ако купувате употребяван автомобил (на над 6000 км и на повече от 6 месеца) от частно лице в ЕС, не трябва да плащате ДДС. Ако го купувате от професионален търговец на автомобили в друга страна от ЕС, трябва да платите ДДС в тази страна, а не във Вашата страна.

За нови и употребявани автомобили, купени извън ЕС, трябва да заплатите ДДС при вноса.

Където и да закупите автомобил, трябва да платите приложимата такса за регистрация на превозно средство (ако има такава) във Вашата страна.

ПРОДАЖБА НА АВТОМОБИЛ В ЧУЖБИНА

За нови автомобили не трябва да плащате ДДС, ако продавате като частно лице, но ако купувачът живее в друга страна от ЕС и откара автомобила там, ще трябва да плати ДДС в тази страна.

Това означава, че можете да поискате (от органите във Вашата страна) да Ви възстановят ДДС, който първоначално сте платили за автомобила. Така се гарантира, че ДДС няма да бъде платен два пъти за едно и също превозно средство.

За употребявани автомобили не трябва да се плаща ДДС, ако Вие като частно лице продавате Вашия автомобил на купувач от друга страна в ЕС.

ТОВА МОЖЕ ДА СТЕ ВИЕ

Възстановяване на част от платен ДДС при продажба на Вашия нов автомобил

Мерете купува нов автомобил в Дания за 20 000 евро плюс 5000 евро ДДС (25 %). Четири месеца по-късно тя продава автомобила (все още считан за нов от гледна точка на облагането с ДДС) на Хаген за 16 000 евро.

Хаген откарва автомобила в Австрия, където живее, и плаща 3200 евро ДДС на австрийските данъчни органи (ДДС в Австрия е 20 %).

Като продавач Мерете има право да ѝ бъдат възстановени от датските органи 4000 евро от 5000 евро ДДС, които тя е платила, когато е купувала автомобила. Това отговаря на сумата, която би била дължима в Дания при тази втора сделка.

Имате нужда от
помощ?
От повече
информация?

11. Права на пътниците

Независимо дали пътувате със самолет, влак, кораб или автобус или дали имате специални нужди по отношение на придвижването, Вие разполагате с пълен набор от права на пътник.

ПЪТУВАНЕ СЪС САМОЛЕТ, ВЛАК, КОРАБ ИЛИ АВТОБУС

По правило Вашите права се прилагат за:

- полети, отлитащи от всички летища в ЕС, Исландия или Швейцария или пристигащи в ЕС, които се извършват от превозвач от ЕС,
- всички международни железопътни пътувания в рамките на ЕС,
- пътувания с кораби, пристигащи или отпътуващи от пристанище в ЕС, с всеки един превозвач,
- редовен превоз на дълги разстояния (над 250 км) с автобус с отправна или крайна точка в страна от ЕС.

Ако пътуването Ви е отменено или има голямо закъснение, ако за полета Ви са продадени повече от наличните места и Ви откажат достъп на борда на самолета, имате избор дали да Ви пренасочат до крайната Ви дестинация или да Ви върнат парите за билета.

С изключение на пътуванията с автобус, може също да имате право на парично обезщетение при определени условия и в зависимост от разстоянието и/или продължителността на закъснението.

Ако имате увреждане или сте с ограничена подвижност, имате същото право да пътувате като всички останали. За да сте сигурни, че ще получите необходимата Ви помощ по време на пътуването, трябва да се свържете с превозвача, продавача на билети или туроператора 36 или 48 часа (според вида превозно средство) преди началото на пътуването.

ТОВА МОЖЕ ДА СТЕ ВИЕ

Не се колебайте да подадете жалба

Стефания планира да лети от Рим до Никозия по работа, но полетът ѝ закъснява с 6 часа. Тя пропуска конференцията, на която трябва да присъства, и иска обезщетение.

Като попълни формуляр на ЕС за жалба (който може да получи на летището или да изтегли от уебсайта на авиокомпанията) и го изпрати до авиокомпанията, тя би трябвало да получи обратно пълната сума, заплатена за билета. Стефания също така има право на обезщетение, освен ако закъснението не е било причинено от изключителни обстоятелства, за които компанията трябва да представи доказателство.

Имате нужда от помощ?
От повече информация?

12. По-евтини обаждания от мобилен телефон

Когато използвате мобилния си телефон в друга страна от ЕС, съществуват определени максимални тарифи, които Вашият мобилен оператор не може да надвишава.

МАКСИМАЛНИ ЦЕНИ ЗА ПОВИКВАНИЯ, SMS И ИЗТЕГЛЯНЕ НА ДАННИ

	1 юли 2014 г.
Изходящи гласови повиквания (на минута)	0,19 EUR
Входящи гласови повиквания (на минута)	0,05 EUR
Изходящи SMS (за SMS)	0,06 EUR
Данни (за MB) (*)	0,20 EUR

(*) Максималната цена е определена за MB, но таксуването става за KB. Цените са без ДДС.

Тези цени представляват максималните позволени цени. Операторите са свободни да предлагат по-евтини тарифи – оглеждайте се за по-добри предложения! Тези цени се отнасят за всички, освен ако не сте избрали специален пакет, предлаган от Вашия оператор.

За да бъдете предпазен от прекалено високи сметки за пренос на данни в роуминг, стойността на обема на изтеглените данни на Вашето мобилно устройство е ограничена до 50 EUR в целия свят, освен ако не сте се договорили за различен лимит с Вашия оператор.

УВЕДОМЯВАНЕ ЗА ЦЕНИТЕ

Вашият оператор трябва да Ви изпрати SMS, когато прекосявате граница в рамките на ЕС, за да Ви информира за цената за изходящи и входящи повиквания, пренос на данни и изпращане на SMS.

ТОВА МОЖЕ ДА СТЕ ВИЕ

Вие сте защитен от „шокови“ сметки

Анико от Унгария използва много приложения на своя смартфон, като например услуги за стрийминг на музика, социални мрежи, чрез които поддържа връзка със своите приятели, и уеб програми за търсене на ресторанти и показване на тяхното местоположение.

Докато е на почивка в Гърция, тя забравя да изключи автоматичните актуализации за смартфона си. Но тя вече няма защо да се притеснява, че може, без да иска, да натрупа огромна сметка освен ако не се е договорила за друго със своя оператор, нейните разходи за пренос на данни в роуминг автоматично са ограничени до 50 EUR (плюс ДДС).

Имате нужда от помощ?
От повече информация?

13. Плащания, кредити и инвестиции

Европейските правила Ви защитават, когато прехвърляте пари от една страна от ЕС в друга.

ПЛАЩАНИЯ В ЧУЖБИНА

Ако плащането е в евро, заплащате една и съща такса за трансакции във Вашата страна и в други страни от ЕС.

Това правило се отнася до преводи между банкови сметки в две различни страни, тегления от банкомати в други страни от ЕС и плащания с дебитни или кредитни карти в целия ЕС.

Компании или администрации, които приемат преводи в евро в своята страна, трябва да приемат и плащания в евро от чужбина.

По подобен начин компании или администрации, които правят преводи в евро в своите страни, трябва да са готови да извършват подобни плащания по сметки в евро в други страни от ЕС (например Вашата заплата, пенсия или възстановяване на платена сума за върната стока, която сте купили онлайн).

ПРЕНАСЯНЕ НА ПАРИ В БРОЙ В ЧУЖБИНА

Когато влизате в ЕС или напускате неговата територия с 10 000 евро или повече в брой (или тяхната равностойност в друга валута или друг финансов/паришен инструмент, който може да се предава анонимно от едно лице на друго), трябва да ги декларирате пред митническите власти, като използвате декларацията на ЕС за движение на пари в брой. Когато пътувате в ЕС също може да имате подобни задължения, тъй като в някои страни от Съюза се упражнява контрол и върху движението на пари в брой в рамките на ЕС.

ГАРАНЦИЯ НА ДЕПОЗИТИТЕ

Вашите банкови спестявания са защитени в размер до 100 000 EUR (или тяхната равностойност в страните, които използват друга валута) на вложител и на банкова група.

КРЕДИТИ И ИНВЕСТИЦИИ

Като частно лице можете да вземете потребителски кредит във всяка страна от ЕС. Правилата на ЕС за реклама и предварителна информация Ви позволяват лесно да сравнявате различните предложения. Ако промените решението си, можете да се откажете от договор за кредит в рамките на 14 дни след подписването.

Можете да купувате и продавате акции и други финансови продукти в целия ЕС, като се ползвате със същото равнище на защита като у дома. Когато купувате финансови услуги по интернет, имате право да се откажете от договора, без да плащате неустойка, в рамките на най-малко 14 календарни дни след сключването му.

ТОВА МОЖЕ ДА СТЕ ВИЕ

Можете да получавате плащания в евро по сметка в друга страна от ЕС

Марейке живее в Белгия и работи в Нидерландия. Тя иска заплата и да бъде превеждана директно в белгийската ѝ банкова сметка. Нейният холандски работодател не може да откаже на това искане. Тя може също така да плаща сметките и местните данъци за своето ваканционно жилище в Испания като използва белгийската си банкова сметка.

Имате нужда от
помощ?
От повече
информация?

14. Учредяване и разрастване на предприятие

Имате право да извършвате стопанска дейност навсякъде в ЕС.

ТЪРГОВИЯ ОТ ВАШАТА СТРАНА

Като собственик на предприятие можете да продавате стоки и услуги в цяла Европа при същите условия като местните предприятия. Можете също така да отворите клон на своята компания в друга страна от ЕС.

Ако осъществявате дейност в сектора на услугите, вижте и глава 17.

УЧРЕДЯВАНЕ НА НОВО ПРЕДПРИЯТИЕ

В ЧУЖБИНА

Можете да учредите предприятие във всяка страна от ЕС. За това важат същите условия и правила като за гражданите на съответната страна, например спазване на професионални етични кодекси и получаване на необходимите разрешителни.

ПОМОЩ ЗА РАЗРАСТВАНЕ В ЧУЖБИНА

Най-напред разгледайте портала „Вашата Европа – Предприятия“. Освен това можете да получите съвети и от Enterprise Europe Network – <http://een.ec.europa.eu>. Тази мрежа ще Ви свърже с някоя от 550-те организации за подкрепа на бизнеса във всички страни от ЕС, които могат да Ви окажат практическа помощ и да Ви дадат съвети относно започването на бизнес в желаната от Вас страна.

Също така можете да получите съвети от опитни предприемачи:

- По програма „Еразъм за млади предприемачи“ можете да проведете стаж с продължителност до 6 месеца при предприемач в друга страна от ЕС: <http://www.erasmus-entrepreneurs.eu>

ТОВА МОЖЕ ДА СТЕ ВИЕ

Намерете бизнес партньори и разширете дейността си

Марк, софтуерен разработчик от Великобритания, създава компания за разработване на цифрови определители, които помагат на любителите на природата да разпознават дървесните видове чрез приложения за планшети и смартфони.

Марк се нуждае от партньори, които могат да осигуряват специализирано съдържание за неговите приложения. Той се обръща към Enterprise Europe Network и оттам го свързват с научноориентирана медийна консултантска фирма във Франция. Двете компании се съгласяват да обединят усилията си и оттогава насам разработват редица популярни предложения.

Имате нужда от помощ?
От повече информация?

15. Финансиране на Вашия бизнес

Като предприемач в Европа имате достъп до различни източници на финансиране за Вашия бизнес.

БАНКОВИ КРЕДИТИ

Като собственик на предприятие в ЕС можете да вземете банков кредит във всяка страна от ЕС. Банките могат да отхвърлят Вашето искане за кредит по търговски причини, но не и поради гражданството ви.

НАБИРАНЕ НА КАПИТАЛ В ЧУЖБИНА

Можете:

- да продавате дялове от Вашия съществуващ бизнес в целия ЕС;
- да учредите предприятие в друга страна от ЕС и да купувате и продавате неговия капитал;
- да купувате и продавате акции на съществуващо предприятие в друга страна от ЕС.

ФИНАНСИРАНЕ ОТ ЕС

Възможно е да се нуждаете от финансова подкрепа, за да развиете своя бизнес. ЕС подпомага предприемачи и предприятия посредством широк набор от програми, предоставящи заеми, гаранции и капиталово финансиране.

Той също така отпуска безвъзмездни средства, насочени към специфични цели на политиката, като например научни изследвания или околна среда, предимно чрез финансиране на съвместни проекти.

Списък с програмите на ЕС за отпускане на средства е достъпен на следния адрес:

<http://europa.eu/about-eu/funding-grants>

ТОВА МОЖЕ ДА СТЕ ВИЕ

Вашето предприятие може да получи европейско финансиране

Петери от Финландия се нуждае от финансиране, за да разработи своето ново приложение за смартфони. Той успява да получи част от средствата във Финландия, но от колеги от бранша научава за фирма за частни капиталови инвестиции от Лондон, която му предлага допълнително финансиране в замяна на дял от неговия бизнес.

Петери също така научава, че ако разработва продукти в съседна Естония и в Полша, ще отговаря на критериите за финансиране от ЕС. Неговото заявление е одобрено, което му позволява да разшири бизнеса си със солидна финансова основа.

Имате нужда от
помощ?
От повече
информация?

16. Покупка и продажба на стоки

Можете да купувате и продавате повечето видове стоки свободно в целия ЕС без определени изисквания или други пречки.

ОБЩИ ПРАВИЛА НА ЕС ЗА ПОВЕЧЕТО

ПРОДУКТИ

Огромната част от продуктите на пазара на ЕС са обект на общи европейски правила, с които са установени високи стандарти за безопасност за потребителите и околната среда. Тези правила се отнасят за машини, автомобили, играчки, медицински изделия, химични вещества, радионавигационно оборудване, текстилни изделия, електрическо оборудване и много други промишлени изделия.

ВЗАИМНО ПРИЗНАВАНЕ

За продукти, които не се регулират от тези правила (например изделия от благородни метали, някои строителни продукти), всяка страна от ЕС определя свои собствени стандарти за безопасност. Прилага се принципът на взаимно признаване: ако имате разрешение да продавате своя продукт в една страна от ЕС, по принцип имате право да го продавате във всяка страна от Съюза.

БЕЗОПАСНОСТ НА ПРОДУКТИТЕ

Като производител, дистрибутор или вносител на продукти трябва да изпълнявате редица задължения, за да се осигурява качество и безопасност. Това включва посочване на Вашето търговско наименование/марка и адрес върху продукта или неговата опаковка, предоставяне на инструкции и информация за безопасност и изплащане на обезщетения за щети, причинени от дефектни продукти.

ТОВА МОЖЕ ДА СТЕ ВИЕ

Можете да продавате продуктите си в други страни от ЕС

Компанията на Конър в Ирландия произвежда медицински измервателен уред и той иска да го продава в Малта. Той вече продава продукта законно в Ирландия и други страни от ЕС.

Малтийските власти първоначално отказват да допуснат продукта на своя пазар и изискват да се проведат допълнителни изпитвания. Това обаче противоречи на правилата на ЕС и в крайна сметка те трябва да разрешат продажбата на продукта в Малта.

Имате нужда от помощ?
От повече информация?

17. Предоставяне на услуги в чужбина

Можете да предоставяте услуги във всяка страна от ЕС.

ВРЕМЕННО ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УСЛУГИ

Можете временно да предоставяте услуги в други страни от ЕС, без да учредявате клон там. Ограничения могат да бъдат налагани само в много редки случаи, ако това е оправдано от съображения, свързани с публичната политика, сигурността, здравето или опазването на околната среда.

Можете да предоставяте услуги и онлайн. Ако отговаряте на изискванията в своята страна, другите държави от ЕС по принцип не могат да налагат допълнителни изисквания.

ОТКРИВАНЕ НА КЛОН

Можете да учредите клон на своето предприятие в друга страна от ЕС, ако искате постоянно да предоставяте услуги там (вижте глава 14).

ЕДИНИЧНИ ЗВЕНА ЗА КОНТАКТ

Във всяка страна са създадени „единични звена за контакт“, за да можете да се информирате за съответните правила и процедури и да уреждате административните формалности онлайн (http://ec.europa.eu/internal_market/eu-go).

ТОВА МОЖЕ ДА СТЕ ВИЕ

Предоставяйте услуги в чужбина точно както у дома

Компанията на Раду предоставя домакински и портиерски услуги в Букурещ. След като работи за френски клиент, Раду решава да предлага подобни услуги в Париж.

Първоначално той работи чрез своята румънска компания, но след като бизнесът се разраства, той учредява клон във Франция с помощта на френско единично звено за контакт.

Имате нужда от
помощ?
От повече
информация?

18. Плащане на корпоративни данъци

Когато търгувате в други страни, Вие сте защитен от дискриминационно данъчно третиране.

КОРПОРАТИВНИ ДАНЪЦИ

Страните от ЕС отговарят изцяло за своите данъчни системи, но не могат да дискриминират предприятията от други страни от Съюза по отношение на данъците.

Обикновено трябва да плащате корпоративен данък в страната, където е регистрирано Вашето дружество. Ако сте едноличен търговец, трябва да плащате подоходен данък обикновено също в страната, където извършвате търговска дейност.

Съществуват правила на ЕС за избягване на двойното данъчно облагане на лихви, роялти и дивиденди между свързани дружества в различни страни от Съюза и при реструктурирането на компании, притежаващи активи в няколко страни от ЕС.

ДДС

ЕС улеснява трансграничната търговия чрез създаването на стандартни правила за ДДС, въпреки че отделните страни могат да проявяват известна гъвкавост при определянето на ставките на ДДС.

ДДС е дължим по принцип в страната, в която купувате съответната стока или услуга. Тази страна може да е различна от страната, в която е установено Вашето предприятие. В този случай е необходимо да се регистрирате във всяка страна от ЕС, в която се прилага ДДС. Ако обаче предлагате далекосъобщителни услуги, услуги за разпространение на радио и телевизия и електронни услуги, от първи януари 2015 г. можете

да използвате MOSS (съкратено обслужване на едно гише), благодарение на което можете да изпълните всички свои данъчни задължения във Вашата страна.

Ако Вашето предприятие заплати ДДС в страна, в която не сте установен, имате право да искате да Ви възстановят платения в тази страна данък. За това съществува изцяло електронна процедура, благодарение на която Вашето искане ще бъде обработено бързо.

ТОВА МОЖЕ ДА СТЕ ВИЕ

Трябва да плащате данъци в страната, където извършвате по-голямата част от своята стопанска дейност

Макс и неговият брат имат фирма за бояджийски услуги в Люксембург. Тъй като боядисват и къщи на частни клиенти от Белгия и Франция, те са объркани за това къде трябва да плащат корпоративен данък.

Понеже извършват по-голямата част от своята дейност в Люксембург и нямат клонове в други страни, те трябва да плащат данък върху своите доходи в Люксембург.

Въпреки това те трябва да се регистрират по ДДС и да плащат ДДС във всички страни, в които предоставят услуги, тъй като този данък се дължи в страната, в която се намират сградите. Във всички тези страни те могат да поискат да им бъде възстановен ДДС, начислен върху техните покупки (например бои, оборудване и др.).

Имате нужда от помощ?
От повече информация?

19. Защита на Вашата интелектуална собственост

Правата върху интелектуална собственост защитават Вашите търговски дейности и изобретения в ЕС.

АВТОРСКО ПРАВО

Когато създадете оригинално произведение (литературна, художествена или музикална творба, телевизионно предаване, софтуер, база данни, реклама и т.н.), то автоматично е защитено с авторско право в целия ЕС, без да е необходима официална регистрация.

ТЪРГОВСКИ МАРКИ И ПАТЕНТИ

Ако регистрирате търговски марки или дизайни в Службата за хармонизация във вътрешния пазар (ОНМ), те ще бъдат защитени в целия ЕС.

Това Ви спестява усилията, времето и средствата, необходими за отделна регистрация във всяка страна.

Можете да подадете заявка за национален патент в патентното ведомство във Вашата страна или за европейски патент в Европейското патентно ведомство. Европейските патенти подлежат на одобрение във всяка страна, в която искате защита. Новата европейска единна патентна система ще Ви даде възможност да получите общоевропейски патент, без да е необходимо да го заверявате във всяка страна от ЕС. Новата система ще влезе в сила, след като всички участващи страни ратифицират споразумението за нова система за патентно съдопроизводство.

Ако произвеждате селскостопански продукти или храни, възможно е те да могат да бъдат защитени в рамките на специални схеми за качество на ЕС (защитено

наименование за произход или защитено географско указание). За да отговарят на критериите, качеството и основните характеристики на продуктите трябва да се дължат на техния географски произход.

НАРУШЕНИЯ НА ВАШИТЕ ПРАВА ОНЛАЙН

Възможно е да се сблъскате със ситуации, в които се нарушават Вашите права върху интелектуална собственост, особено в интернет.

Посредници, като доставчици на интернет, не носят отговорност, ако нямат сведения за незаконна дейност.

В случай на нарушения, благодарение на правилата на ЕС можете да наложите спазването на Вашите права върху интелектуална собственост и да ги защитите.

ТОВА МОЖЕ ДА СТЕ ВИЕ

Регистрирайте търговската си марка, за да я защитите

Агнешка от Полша разработва нов софтуер и иска да го продава в целия ЕС. Част от нейните права върху интелектуална собственост вече са защитени, защото изходният код е само нейно произведение (авторско право).

В същото време тя разработва своята търговска марка и иска да я защити. Обикновена регистрация в ОНМ автоматично ѝ осигурява защита във всяка страна от ЕС.

Имате нужда от
помощ?
От повече
информация?

20. Конкурси за възлагане на обществени поръчки

По правило всяко установено в ЕС предприятие може да участва свободно в конкурси за обществени поръчки в други европейски страни.

РАВНО ТРЕТИРАНЕ

Публичните органи трябва да осигурят на Вашето предприятие и останалите участници от страни от ЕС равен достъп до пазара в съответната страна и равно и справедливо третиране на всички оферти.

Вашата оферта ще бъде оценена чрез стандартна процедура, която публичните органи навсякъде в ЕС трябва да прилагат. Тя ще бъде оценена при равни условия с големите компании, които са Ваши конкуренти.

В зависимост от страната обикновено трябва да представите различни сертификати и удостоверения. Можете да видите кои са изискваните документи в безплатната онлайн информационна система на ЕС eCertis (<http://ec.europa.eu/markt/ecertis>).

НАМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ

Можете да намерите информация за обществени поръчки за извършване на услуги и доставки на стойност над 130 000 евро и поръчки за строителни работи на стойност над 5 милиона евро в уебсайта Tenders Electronic Daily (<http://ted.europa.eu>).

Сайтът съдържа обявленията за всички конкурси за обществени поръчки, до които се допускат участници от всяка страна от ЕС.

Можете също така да отправяте съвместни оферти с други фирми (например в партньорство или

консорциум), което ще Ви даде възможност да участвате в конкурси за обществени поръчки на по-голяма стойност. Някои поръчки се разделят на по-малки поръчки (известни като лотове), които могат да са по-привлекателни за по-малките предприятия.

Допълнителна информация за участието в конкурси за възлагане на обществени поръчки в ЕС можете да намерите в SIMAP (<http://simap.europa.eu>).

ТОВА МОЖЕ ДА СТЕ ВИЕ

Можете да участвате в конкурси за обществени поръчки в Европа

Мигел управлява предприятие във Виго, което се занимава с изграждането на бетонни основи за електроцентрали в Испания. След като научава, че може да участва в конкурси за обществени поръчки в Германия, Мигел попада на обявление за поръчка за изграждане на нова слънчева електроцентрала в Баден-Вюртемберг.

За да се сдобие с допълнителния експертен опит и капацитет, от които се нуждае за участие в този конкурс, предприятието на Мигел образува консорциум с две други фирми едната от Испания, а другата от Португалия. Тяхната оферта се оказва най-изгодна за властите в Баден-Вюртемберг и консорциумът печели конкурса.

Имате нужда от помощ?
От повече информация?

Защита на Вашите права и търсене на обезщетение

Какво можете да направите, ако се сблъскате с проблеми при упражняването на правата си в ЕС? По-долу са посочени някои служби, които могат да Ви помогнат да намерите решение или да получите обезщетение.

СЪВЕТИ ОТ ЕКСПЕРТИ

Ако искате да разберете какви точно са европейските Ви права в конкретна ситуация, свържете се с „Вашата Европа – Съвети“. Правен експерт ще Ви отговори лично в рамките на една седмица и ще Ви насочи към допълнителни източници на помощ, когато това е уместно.

<http://europa.eu/youreurope/advice>

ПОСРЕДНИЧЕСТВО ПРИ ПРОБЛЕМИ

С НАЦИОНАЛНИ ОРГАНИ

Ако публична администрация в друга страна нарушава Вашите европейски права, свържете се със СОЛВИТ. Служители от националните администрации ще посредничат за намиране на решение в рамките на 10 седмици.

<http://solvit.eu>

СЪВЕТИ И ПРАВНА ЗАЩИТА ЗА

ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

Ако имате проблеми във връзка със стока или услуга, купена в друга страна от ЕС, включително онлайн, свържете се с европейски потребителски център. Местни експерти ще Ви дадат съвет и ще Ви помогнат да разрешите спора си с продавача.

Ако не може да бъде постигнато приятелско споразумение, центърът ще Ви помогне да използвате механизми за алтернативно разрешаване на спорове, включително онлайн процедури, които предлагат извънсъдебни средства за ефективна правна защита на потребителите.

<http://ec.europa.eu/consumers/ecc>

ЖАЛБА ДО ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ

Ако смятате, че държава членка нарушава правото на ЕС, можете да подадете жалба до Европейската комисия. Тя ще разгледа жалбата Ви и може да поиска от въпросната страна да промени законодателството си.

http://ec.europa.eu/atwork/applying-eu-law/complaints_bg.htm

ПЕТИЦИЯ ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

Можете да подадете петиция до Европейския парламент по свързан с ЕС въпрос, който Ви засяга пряко. Въпреки че не разполага с правомощия директно да разреши проблема, Парламентът може да насочи вниманието към него и да окаже натиск върху отговорните лица.

<https://www.secure.europarl.europa.eu/aboutparliament/bg/petition.html>

Вашата Европа

<http://europa.eu/youreurope>

Служба за публикации

ISBN 978-92-79-40439-9
doi:10.2780/1953